

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[Meváltozik a BCG vakcina és szétosztásának rendszere](#)

[Tájékoztatás szakmai rendezvényről](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

Aerobiológiai jelentés

(lásd: www.antsz.hu/oki/nekap/pollen)

[Impresszum](#)

HAZAI INFORMÁCIÓ

MEGVÁLTOZIK A BCG VAKCINA ÉS SZÉTOSZTÁSÁNAK RENDSZERE

Mint ismeretes, 2001. II. félévétől az OEK BCG laboratóriuma által termelt ic. BCG vakcinát a dániai Statens Serum Institut által előállított, SSI BCG elnevezésű készítmény váltja fel a hazai védőoltási gyakorlatban.

Az SSI BCG az eddig évtizedeken keresztül jó eredménnyel alkalmazott hazai BCG vakcinához közelálló tulajdonságú, sem hatékonyságában, sem reaktogenitásában nem várható alkalmazása során változás. Az eddig használt vakcina altörzshöz hasonlóan (Pasteur 1173P2) a dán altörzs is jó maradék virulenciával rendelkező, ún. „erős” törzsnek számít.

Az SSI BCG közel 70 éve használt vakcina a gyártó országban, illetve más európai országokban mind újszülöttek oltására, mind iskoláskorúak vakcinálására. 1945-47. között közel 1 500 000 embert oltottak be hazánkban a dán BCG-vel, de ebből az időből ún. forszírozott jelentéssel gyűjtött reaktogenitási/hatékonysági adatok nem állnak rendelkezésre.

Az újszülöttek oltása után kialakuló hegpozitivitási arány és reaktogenitási adatok gyűjtése jelenleg is folyamatban van. 2000. novembere óta területi kipróbálás során Budapesten két szülészeti intézményben történtek újszülöttoltások párhuzamosan a hazai és az SSI BCG-vel, összehasonlító adatok gyűjtése céljából. A 2000. december végéig befejeződött oltások után az adatlapok beérkezése folyamatban van, az eddig beérkezett adatok - a várakozásnak megfelelően - nem mutatnak különbséget az oltottak között.

Fontos változások az SSI BCG bevezetése kapcsán:

Az újszülöttek számára adandó dózis fele az eddig megszokottnak. A 0,05 ml oltóanyagot csak a megfelelő jelölésű fecskendő/túvel szabad beadni, amelyet a beszállító biztosít a vakcinához (I. Alkalmazási előirat).

Az SSI BCG gyártója az eddig megszokott 5 ampullás kiszerelést, amely kedvező volt a kevesebbet igénylő felhasználók számára, nem tudja biztosítani. Ezért - 2002. I. negyedévéig bezárólag - az eredeti gyűjtőcsomagolást megbontva, átcsomagolva kerül az oltóanyag kiszállításra magyar alkalmazási előirattal, idegen nyelvű üveg címkével. Az üvegeken jelzett dózis nem az újszülött, hanem az 1 éves kor felett adandó adagra vonatkozik!

A többi kötelező védőoltáshoz hasonlóan fog történni az SSI BCG vakcina rendelése és kiszállítása, tehát **az eddigi gyakorlattól eltérően a szülészeteknek és tudógondozóknak nem az OEK BCG**

laboratóriumától kell igényelni az oltóanyagot, hanem a területileg illetékes ÁNTSZ intézettől. Vidéken az ÁNTSZ megyei, ill. városi intézetei, Budapesten az ÁNTSZ Fővárosi Intézetének Járványügyi osztálya koordinálja a BCG vakcina ellátást.

Néhány további gyakorlati tudnivaló

A postvakcinációs monitorozás (azaz a hegpozitívak és oltottak számának negyedévenkénti jelentése az OEK felé az ÁNTSZ megyei intézetek és a fővárosi intézet által) érvényben marad.

Az oltóanyag beadásának helyét – az eddigiekhez hasonlóan – az engedélyezett bőrfertőtlenítő szerek egyikével kell fertőtleníteni. (Ezzel kapcsolatos problémák a hazai BCG beadása kapcsán sem merültek fel soha az oltóorvosok részéről.)

Az SSI BCG ára többszöröse az eddigi hazai BCG vakcináénak, ezért a felhasználás racionalizálása szükséges úgy, hogy egy ampullából minél több adag kerüljön felhasználásra, a feloldás utáni maximum 4 órás eltarthatósági időt is betartva.

A hazai BCG vakcina a dobozon jelzett lejáratidő végéig (**2001. szeptember 30.**) használható. Csak ezen készlet felhasználását követően kell elkezdeni az SSI BCG alkalmazását.

ALKALMAZÁSI ELŐIRAT - SSI BCG VAKCINA (ATC kód: J07AN01)

A készítmény leírása: A Statens Serum Institut (SSI) által előállított, élő, attenuált **Mycobacterium bovis** (BCG), Danish Strain 1331 törzsből készült liofilizált vakcina, amely tuberculosis megelőzésére szolgál, azonban tökéletes immunitást nem biztosít. A készítmény a WHO biológiai standardizálásra alakított szakértői bizottsága által előírt, a liofilizált BCG vakcinákra vonatkozó követelményeknek (Requirements for Biological Substances No. 11) megfelel.

A vakcina összetétele:

1 ml rekonstituált vakcina az alábbi összetevőket tartalmazza:

Aktív hatóanyag: Mycobacterium bovis (BCG) Danish 1331 jelű törzs 0,75 mg

Segédanyagok: Nátrium-glutamát, Magnézium-szulfát, Dikálium-foszfát, -aszparagin-monohidrát, Ferriammónium-citrát, Glicerín (85%-os), Citromsav-monohidrát, injekcióhoz való desztillált víz.

Előállító: Statens Serum Institut, 5 Artillerivej DK-2300 Copenhagen S, Dánia

Kiszerezés:

10 üveg 20 adagos SSI BCG vakcinát és 10 üveg, egyenként

2 ml oldószert tartalmazó doboz

50 üveg 20 adagos SSI BCG vakcinát és 50 üveg, egyenként
2 ml oldószert tartalmazó doboz

10 üveg 10 adagos SSI BCG vakcinát és 10 üveg, egyenként 1 ml
oldószert tartalmazó doboz

50 üveg 10 adagos SSI BCG vakcinát és 50 üveg, egyenként
1 ml oldószert tartalmazó doboz

(Az üvegek vakcina-adag felirata az egy éves kor felett adandó, 0,1 ml-es adagra vonatkozik.)

Adagolás és alkalmazás – kizárólag intracutan alkalmazásra!

Adagolás: egy év alatti gyermekeknek 0,05 ml, ennél idősebbeknek 0,1 ml az alkalmazásra kész, feloldott vakcinából.

Alkalmazás: A liofilizált vakcinát csak az SSI által erre a célra készített, „Oldószer SSI BCG vakcinához” készítménnyel szabad rekonstituálni.

A tízadagos liofilizált vakcinát az 1 ml-es oldószerben, a 20 adagos liofilizált vakcinát a 2 ml-es oldószerben kell feloldani. A feloldott vakcina egynemű, igen enyhén opaleszkáló, szabad szemmel látható részecskéket nem tartalmazó folyadék.

Használjunk steril fecskendőt, és steril, finom, rövid, intracutan tűt (25 G vagy 26 G x 10 mm) minden oltáshoz. A bőrfelület tiszta legyen, de fertőtlenítőszerrel ne mossuk le! **Az oltást lassan, a bőr felső rétegébe adjuk.** Nem szabad az oltóanyagot mélyebb rétegbe fecskendezni.

Az oltóanyagot fénytől védjük! A vakcina adagok felszívása előtt az oltóanyagot óvatosan homogenizáljuk, de ne rázzuk! Négy órán túl a rekonstituált vakcinát felhasználni tilos, a feloldott oltóanyag maradékát meg kell semmisíteni.

Az oltás beadására leggyakrabban használt testrész a deltoid izom disztalis tapadási helye fölötti terület, a bal kar felső és középső harmadának határa.

Javallatok: A 0-6 hetes csecsemőket előzetes tuberkulin bőrpróba nélkül kell BCG-vel oltani. Tuberkulinnal végzett bőrpróba ennél idősebbeken történik. Akiknél a reakció pozitívnak bizonyult, az immunizáció nem szükséges.

1. Az újszülöttek BCG oltását a szülészeti intézményben, illetőleg a születést követő 6 héten belül folyamatos oltás keretében kell elvégezni.
2. A születést követő 6 héten belül BCG oltásban részesített csecsemőket 6 hónapos koruk betöltésekor ellenőrizni kell. Azoknál a csecsemőknél, akiknél a BCG oltás helyén beszűrődés, vagy heg nem látható, a BCG

oltást – tuberkulin próba nélkül – meg kell ismételni.

3. A későbbi BCG oltásokat csak a tuberkulin vizsgálat eredménye alapján lehet elvégezni. A tuberkulin vizsgálatot a nemzetközi standard tuberkulin próba alkalmazásával (5 TE tisztított tuberkulin – PPD – ic.) kell elvégezni. Újraoltandók mindazok, akik a standard tuberkulin próbára 10 mm-nél kisebb indurációval reagálnak.

Lásd a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ védőoltásokról évente kiadott Módszertani Levelében leírtakat.

Mellékhatások: BCG oltást követően lokális reakció a kis területen képződő lágy duzzanat az oltás helyén, amely fokozatosan, 2-4 hét alatt apró hólyaggá, majd sebbé alakul. A var általában 2-5 hónapon belül leesik, és gyakorlatilag minden gyermek esetében 2-10 mm átmérőjű felületi heg marad utána. A csomócska ritka esetekben nem gyógyul, esetleg elfekélyesedhet. Kivételes esetekben az axillaris nyirokcsomók duzzanata alakulhat ki, általában az oltást követő 2-4 hónap múlva. Rendellenes reakció a 6 hónapon túl gyógyuló, illetve az előbbieknél nagyobb helyi reakció, valamint a beolvadt tájéki nyirokcsomó.

Ellenjavallatok: Az oltás ellenjavallt immunhiányos betegségben szenvedő személyeknél, illetve immunszuppresszív gyógyszerekkel kezelt betegek esetében.

Tünetmentes HIV-fertőzött személyek esetében az általános oltási javallatok szerint végrehajtható a vakcináció. Szimptomás AIDS betegek azonban nem kaphatnak BCG oltást!

Tárolás és stabilitás: Sem a liofilizált, sem a feloldott BCG vakcinát ne tegyük ki direkt napsütés vagy nappali fény hatásának. A liofilizált vakcina fokozatosan veszít hatásosságából. 37°C-on néhány héten belül jelentős hatékonyság csökkenés tapasztalható.

A liofilizált vakcinát folyamatosan +2 és +8°C között tároljuk. Az oldószert lefagyasztani nem szabad.

Hűtőszekrényben, +2 és +8°C között tárolva a vakcina a csomagoláson feltüntetett lejáratidőig használható.

Törzskönyvi szám: 60 153

Forgalombahozatali engedély tulajdonosa: Chiron Behring GmbH & Co. Magyarországi Kereskedelmi Képviselője (1023 Budapest, Apostol u. 13/A).

Jóváhagyás: OEK, 800/Oe/9388-7/2000

A tájékoztatást adta: **Dr. Karacs Ildikó mb. osztályvezető főorvos**
Országos Epidemiológiai Központ
Bakteriális oltóanyagellenőrző **osztály**

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL

**A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
tudományos ülése**

2001. május 8. (kedd) 14 óra

Helye: „A” épület nagyterem

Üléselnök: Dr. Melles Márta mb. főigazgató főorvos

ELŐADÁSOK

Sztanyik László: A csernobili atomerőmű-baleset hazai következményei a 15 éves tapasztalatok alapján

Sándor János, Szunyogh Melinda, Métényi Júlia: A csernobili atomerőmű-baleset hatása a veleszületett fejlődési rendellenességekre – 15 év távlatából

Páldy Anna, Pintér Alán, Nádor Gizella, Vincze István: Daganatos halálozás alakulása 1986 és 1997 között Magyarországon

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2001. április 16-22. közötti** időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális úton terjedő fertőző betegségek** járványügyi helyzete kedvezően alakult, kevesebb megbetegedést regisztráltak, mint a korábbi évek 1-16. hetében. A **campylobacteriosis** esetek 40%-a Győr-Moson-Sopron és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből származott.

A héten két közösségi gastroenteritis járványról érkezett jelentés: Vas megyében a **Csákánydoroszlói Értelmi Fogyatékosok Otthonában** a 255 gondozott közül április 17-23. között 31 betegedett meg hányással, hasmenéssel, 38-39°C lázzal, enyhe légúti tünetekkel. A betegek valamennyien felnőttek, kórházi ápolásra nem szorult senki. Eddig 11 betegnél történt diagnosztikus székletvizsgálat, öt esetében **rotavírus** fertőzést igazoltak. A megbetegedések az otthon mindhárom épületét érintették.

A **virális hepatitisek** járványügyi helyzete kedvezően alakult: hét területről kilenc megbetegedést jelentettek, az év eleje óta nyilvántartásba vett esetszám csak 40%-a volt az 1995-99. évek azonos időszakát jellemző mediánnak.

A **légúti terjedésű fertőző betegségek** közül a **scarlatina** epidemiológiai helyzete kedvezőbb volt, a **varicelláé** nem tért el a korábbi évektől. A legtöbb bányahimlő esetet Békés megyében regisztrálták. Egy **morbillit** jelentettek Bács-Kiskun megyéből, a beteg egy hároméves, német állampolgárságú gyermek. A vírusszerológiai vizsgálat folyamatban van. Három **rubeola** megbetegedés két területről, Szabolcs-Szatmár-Bereg (2) és Veszprém megyéből került a nyilvántartásba. Az előző heti öttel szemben hét **mumpsz** megbetegedést regisztráltak, de az év eleje óta nyilvántartásba vett esetszám így is csak 70%-a volt az 1995-99. évek szummációs mediánjának. A **mononucleosis infectiosa** járványügyi helyzete kedvezőtlenül alakult.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** csoportjában a bejelentett **meningitis purulenta** esetek között nem volt meningococcus okozta megbetegedés. Az idei év 1-16. hetében bejelentett purulens meningitisek száma mindössze kétharmadát tette ki az előző év hasonló időszakában nyilvántartottnak.

Az **egyéb zoonózisok** közül a **Lyme-kór** érdemel említést, mivel a heti és az év eleje óta összegzett esetszám is meghaladja az előző év azonos időszakában regisztráltakat. A bejelentések öt területről, Budapestről, Békés (2), Pest, Vas és Zala megyéből érkeztek.

16/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.04.16 - 2001.04.22.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Parotitis epidemica	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta
Budapest	2	-	6	17	-	11	1	68	1	-
Baranya	2	1	1	8	-	3	1	30	2	2
Bács-Kiskun	-	-	1	16	-	5	1	70	1	-
Békés	4	-	3	27	-	-	1	98	2	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	-	2	9	1	1	-	72	2	-
Csongrád	6	-	3	34	1	3	1	50	3	-
Fejér	2	-	1	26	-	2	-	68	1	-
Győr-Moson-Sopron	2	-	12	24	1	2	-	48	3	-
Hajdú-Bihar	7	-	6	12	-	5	-	30	2	-
Heves	3	-	7	33	-	-	1	74	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	-	-	-	38	1	1	-	69	3	-
Komárom-Esztergom	3	-	1	3	-	1	-	22	1	-
Nógrád	1	-	-	19	-	1	-	36	-	-
Pest	7	-	4	33	3	9	-	74	2	-
Somogy	2	-	1	27	-	1	-	54	1	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	9	-	16	19	1	3	-	55	1	1
Tolna	1	-	2	15	-	-	-	22	1	-
Vas	1	-	2	15	1	2	-	37	1	-
Veszprém	2	-	3	81	-	6	-	77	-	1
Zala	-	-	-	22	-	2	1	36	-	-
Összesen (total)	55	1	70	478	9	58	7	1 091	27	4
Előző hét (previous week)	89	8	97	582	11	91	5	1 396	15	7

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

16/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.04.16 - 2001.04.22.)

Betegség Disease	a 16. héten (week)			az 1 - 16. héten (week)		
	2001.04.16- 2001.04.22.	2000.04.17- 2000.04.23.	Medián 1995- 1999	2001.	2000.	Medián 1995- 1999
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	55	102	216	1 234	1 310	3 450
Dysenteria	1	4	16	75	143	296
Dyspepsia coli	2	1	3	34	36	49
Egyéb E. coli enteritis	3	3	*	34	36	*
Campylobacteriosis	70	100	*	1 521	1 633	*
Yersiniosis	-	-	*	51	21	*
Enteritis infectiosa	478	625	*	9 307	11 257	*
Hepatitis infectiosa	9	21	31	240	400	611
AIDS	-	-	-	6	2	11
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	*	3	4	*
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	58	119	125	1 605	2 348	2 195
Morbilli	1	-	1	6	3	9
Rubeola	3	3	6	42	51	79
Parotitis epidemica	7	3	8	82	125	116
Varicella	1 091	1 232	*	18 706	18 729	*
Mononucleosis inf.	27	34	16	438	438	265
Legionellosis	-	-	*	32	2	*
Meningitis purulenta	4	2	*	107	165	*
Meningitis serosa	3	4	1	34	46	25
Encephalitis infectiosa	1	-	1	29	26	15
Lyme-kór	6	2	*	80	60	*
Listeriosis	-	-	*	2	-	*
Brucellosis	-	-	-	1	-	1
Leptospirosis	-	4	-	31	28	7
Tularemia	-	1	1	12	50	40
Tetanus	-	-	-	-	4	2
Virusos haemorrh. láz	-	-	*	2	4	*
Malaria*	-	-	-	3	3	1
Toxoplasmosis	1	6	4	81	86	117
Oedema malignum	2	-	*	14	12	*

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(*) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2001.04.24

***Az Epidemiológiai Információs Hetilap (Epinfo) a
Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.***

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a Johan Béla Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epinfo minden héten pénteken kerül postázásra.

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64., Telefon: 215-8027, 476-1383, 476-1224
Telefax: 476-1223

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

mb. Országos Tisztifőorvos
Dr. Pintér Alán

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:

Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:

Dr. Csohán Ágnes

Dr. Krisztalovics Katalin

Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:

Lendvai Gyuláné

Kissné Sponga Zsuzsa

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X